

Výroční zpráva Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR za rok 2004

I. Textová část

1. Vědecká činnost pracoviště a uplatnění jejích výsledků

a) stručná charakteristika vědecké činnosti pracoviště;

ÚTAM provádí teoretický a experimentální výzkum problémů mechaniky materiálů, konstrukcí a prostředí, zejména mechaniky kontinua, dynamiky a stochastické mechaniky, mechaniky tenkostěnných konstrukcí, biomechaniky, mechaniky porušování, mechaniky partikulárních látek, historických materiálů a konstrukcí a řeší interdisciplinárně problémy záchrany a zachování kulturního dědictví.

b) výčet několika nejdůležitějších výsledků vědecké činnosti a jejich aplikací;

V oblasti mechaniky kontinua vědci v ÚTAM: i) formulovali a ověřili obecnější matematické modely pro různé materiály z hlediska jejich nepružné deformace za složitých zatěžovacích podmínek, přičemž podrobně studovali a objasnili fyzikální význam různých vnitřních proměnných, specificky označovaných "backstresses", "overstresses" a "equilibrium stresses" a konfrontovali je s matematickým modelem založeným na popisu vnitřní napjatosti, jejíž složky se aplikují jako fyzikálně srozumitelné tenzorové proměnné, (B); ii) detailněji prozkoumali nově navrženou objektivní časovou derivaci odvozenou již dříve užitím nekonečně dimenzionálních Riemannových variet Riemannových metrik v mechanice kontinua a rozšířili možnost její aplikace na všechny přípustné tenzory této variety užitím vhodně volených souřadnic v nekonečně dimensionálním prostoru, (B).

Badatelé v oddělení dynamiky i) zavedli novou klasifikaci bifurkačních bodů s ohledem na typy aeroelastické nestability se zřetelem na vliv parametrických a aditivních šumů Markovova typu. Výsledky kontrolních experimentů umožňují zpětně zasahovat do parametrů i do základní struktury teoretických modelů, které pak umožňují praktické aplikace v inženýrské praxi, (B); ii) navrhli rozklad obecně nestacionárních procesů na součet zmíněných frekvenčně stacionárních procesů s více či méně disjunktními úzkopásmovými spektry pomocí waveletové, Fourierovy transformace či nové metody rozkladu do empirických bázevých polynomů. Takový postup odpovídá hledání diskrétní aproximace evoluční spektrální hustoty. Rozklad použili k výpočtu odezvy lineární konstrukce na náhodné buzení, (B/C); iii) analyzovali mechanické chování systémů zatížených rychle se pohybujícím zatížením, přičemž sestavené teoretické modely konstrukcí řešené metodami integrálních transformací doplnili numerickými výpočty v prakticky důležitých případech, (B); iv) vypracovali teoretický model předpjatého nosníku s pružnou vrstvou, která v některých případech utlumí dynamické namáhání. Tento model je vhodný pro mostní konstrukce malých a středních rozpětí, které jsou na naší dopravní síti nejčtenější, (B); v) analyzovali vliv kombinovaného zatížení řadou pohybujících se sil a seismickým pohybem podpor na mechanické chování visutého nosníku velkého rozpětí, (B); vi) posoudili možnost použití efektivní hodnoty zrychlení v případě nestacionárních vibrací. Stávající definice není v takovém případě jednoznačná a tedy ani vhodná, proto výzkumníci navrhli nahrazení efektivní hodnoty jinou charakteristikou, která by byla stanovena některou z pokročilých metod analýzy signálů, jmenovitě waveletovou transformací či rozkladem do implicitních funkcí, (B); vii) hlouběji propracovali teoreticko-experimentální metody pro identifikaci a lokalizaci poškození na konstrukcích s pomocí analýzy dynamické odezvy, (C); viii) experimentálně vyšetřovali rozevírání spár zdiva historických budov za dynamického zatížení. Výsledky prokázaly nelineární chování zdiva jak šířkou rezonančního pásma, tak velikostí rezonančního zvětšení a byly využity pro analýzu poruch kostela Vyšehradské kapituly, (C); ix) na základě experimentálních výsledků stanovili účinnost kapalinového tlumiče vhodného pro tlumení ohybového a krouživého kmitání mostních konstrukcí nebo lávek při použití tří kapalin s výrazně odlišnými viskozitami. (C)

V oboru tenkostěnných konstrukcí v ÚTAM i) vypracovali inženýrskou metodu pro hodnocení únavové životnosti těles poškozených korozním napadením povrchu ve formě nepravidelných důlků (B/C). Metoda je založena na určení ekvivalentního napětí, které vyvolá v hladkém tělese bez korozního poškození únavový lom po stejném počtu cyklů, jaký je potřebný k únavovému porušení tělesa s korozním napadením; ii) na základě analýzy rozšířeného souboru experimentálních výsledků a teoretického řešení vypracovali nový soubor křivek únavové pevnosti

pro (a) mezní stav únavy, (b) mezní stav použitelnosti stěn tenkostěnných ocelových nosníků mostního typu vystavených účinku mnohonásobně opakovaného zatížení a to tak, aby tyto křivky kryly kompletní obor cyklického namáhání a všechny štíhlosti stěn vyskytující se v oboru tenkostěnných ocelových konstrukcí, (B); iii) experimentálně ověřili (a) zbytkovou únavovou životnost tlakové válcové skořepiny poškozené sítí povrchových trhlin při namáhání změnami vnitřního tlaku média, a (b) její statistické rozdělení (C).

V biomechanice v ÚTAM i) vyvinuli software pro členění jednotlivých tkání, které se liší hustotou, na základě sekvence snímků zhotovených pomocí počítačové tomografie. Jako příklad bylo provedeno členění lidské pánve s cílem získat data vhodná pro konstrukci konečněprvkového modelu, (B/C); ii) provedli výpočet lubrikace hlezenního kloubu člověka při chůzi s uvažováním filtrace synoviální kapaliny kloubní chrupavkou a posoudili vliv patologie chrupavky, (B); iii) analýzou kontaktních napětí mezi pánevní kostí a acetabulární náhradou přispěli k řešení problému uvolňování a migrace umělé náhrady do pánve. (B/C)

V oblasti mechaniky zrnitých materiálů a kompozitů badatelé v ÚTAM i) vypracovali a ověřili hypoplastický konstituční vztah pro jílové zeminy s nízkým úhlem vnitřního tření. Použití tohoto modelu v numerické simulaci umožnilo realistickou reprodukci deformací při ražbě tunelu v londýnském jílu, (B); ii) potvrdili a kvantifikovali časovou nestabilitu pasivního bočního tlaku zrnitých materiálů, která může znamenat významné riziko zejména pro stabilitu hlubokých jam a zemní práce v hloubkách, (B/C); iii) identifikovali různé druhy creepu geomateriálů a na základě kombinace mikromechanického a makromechanického popisu přetvárného chování posoudili vliv nehomogenit na jejich průběh, (B); iv) optimalizovali mechanické vlastnosti vápenno-pucolánových malt s využitím metakaolinu. Tato malta byla aplikována na vybraných historických objektech. (C)

Rozvinuli řadu experimentálních metod, většinou v rámci mezinárodních (viz níže) i domácích grantových projektů, např. přírůstkovou teorii plasticity implementovali do optické experimentální metody interpolovaných elips. Upravená metoda umožňuje sledovat rozvoj plastické deformace na povrchu těles při silně nelineárním chování (B).

c) nejvýznamnější popularizační aktivity pracoviště;

Ústav se zúčastnil již tradiční akce „Týden vědy a techniky“ pořádané Kanceláří Akademie věd rozšířenou nabídkou plakátové expozice i prezentací.

ÚTAM vydal 2. rozšířenou verzi informačního CD-ROM k 50. výročí založení Akademie věd s historií ústavu a podrobnými významnými výsledky práce z období posledních deseti let.

ČT1 odvysílala v cyklu „Osudové okamžiky“ část nazvanou „Mariánské Lázně 1981“. Ústav byl v této relaci představen jako vrcholné vědecké pracoviště, které svým posudkem objasnilo správnou příčinu havárie střechy zimního stadiónu.

d) domácí a zahraniční ocenění zaměstnanců pracoviště (řády, medaile, ceny, čestné doktoráty apod.);

- Prof. Jaroslav Němec oceněn dne 25.11.2004 národní cenou Česká hlava
- Prof. Frýba byl jmenován Doctorem honoris causa na Univerzitě Pardubice
- Prof. Škaloud byl dne 5.11.2004 oceněn Zlatou medailí SIGNUM EXCELLENTIAE Fakulty stavební VUT Brno

e) další specifické informace o pracovišti, změnách v jeho struktuře a vědecké orientaci, o výsledcích atestací a o překážkách a problémech v činnosti pracoviště atd.

ÚTAM byl na základě hodnocení zahraničními oponenty a hodnotící komise zařazen do nejvyšší kategorie ústavů AV ČR (1a). I v mezirezortním hodnocení se umístil na vynikajícím druhém místě v příslušné oblasti výzkumných záměrů.

Nová struktura ústavu je zakotvena v novém Organizačním řádu, který byl uveden v platnost dne 1.3.2004. Členění ústavu je výsledkem krystalizace současných i plánovaných výzkumných témat podporovaných granty, zejména výraznějšího výzkumu interdisciplinárních problémů kulturního dědictví, mohutně zapojeného do mezinárodních projektů.

Ústav pokračuje v systematickém zkvalitňování experimentální základny a zlepšování věkového průměru badatelů. Dynamika rozvoje je stále omezována prostorovou stísněností, zejména v laboratorní části, kde je obtížné skloubit provozní potřeby a požadavky bezpečnosti a hygieny práce. Stále se uvažuje s nutností přístavby objektu, zejména ve světle závěrů hodnotící komise, která doporučila výstavbu unikátního experimentálního zařízení.

2. Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami

a) **nejvýznamnější vědecké výsledky pracoviště vzniklé ve spolupráci s vysokými školami (kromě výsledků uvedených v bodě 2 b);**

Vývoj metody X-ray Dynamic Defectoscopy s Ústavem technické a experimentální fyziky ČVUT (společný grant GAČR).

Vývoj pixelových detektorů MEDIPIX určených k zobrazování pomocí X-záření v rámci mezinárodní spolupráce MEDIPIX koordinované CERN.

Vývoj neutronografické metody používající upravené detektory MEDIPIX s Ústavem technické a experimentální fyziky ČVUT a Ústavem jaderných výzkumů Řež AV ČR.

Analýza měření mikrotvrdosti pro hodnocení mechanických vlastností polymerních kompozitů s kritickým stanoviskem: Měření může m.j. přispět k vymezení oblastí se zvláštní strukturou a mechanickými vlastnostmi, ale stanovení efektivních mechanických charakteristik bude vázáno na empirický přístup pomocí hybridních metod numerické simulace. (B)

Ústav spolupracuje při řešení několika běžících společných grantových projektů s FSv ČVUT, ZČU Plzeň a FAST VUT Brno. Výsledkem spolupráce v rámci ukončeného projektu s FSv ČVUT Praha a mezinárodních grantů je např.:

Dřevěný rám odolný proti seismickému zatížení se styčníky z denzifikovaného dřeva, vyztuženými vláknovým kompozitem.

Rozsáhlá spolupráce je vyvinuta se zahraničními vysokými školami v rámci evropských grantových projektů 5. a 6. rámcového programu EK. Jeden pracovník ústavu byl jmenován řádným profesorem na TU Dresden, Německo. Řada dalších přednesla přednášky v rámci krátkodobých pobytů na západoevropských univerzitách i mimo Evropu (USA, Japonsko, JAR).

b) **nejvýznamnější výsledky činnosti výzkumných center a dalších společných pracovišť ústavu AV s vysokými školami;**

Ústav nemá společné pracoviště s VŠ.

c) **spolupráce s vysokými školami na uskutečňování doktorských studijních programů (DSP) a magisterského a bakalářského studia.**

Ústav má uzavřeny prováděcí smlouvy o zajištění doktorského studia s Fakultou strojní ČVUT Praha, Fakultou jaderného a fyzikálního inženýrství ČVUT Praha a s Fakultou stavební ČVUT (potvrzeno akreditační komisí), jedná se o smlouvy s Fakultou dopravní ČVUT Praha a FAST VŠB TU Ostrava. Všechny obsahují návrh rozšíření akreditace pro ÚTAM v rámci stávajících DSP. Smlouva je naplňována s FSv ČVUT Praha a FJFI ČVUT Praha.

Pracovníci ústavu jsou členy oborových rad studijních programů na FS ČVUT Praha, FJFI ČVUT Praha, FSI ČVUT Praha, FAST VŠB Ostrava, FS a FT TU Liberec, FS TU Žilina (SK) a pravidelně jsou jmenováni do zkušebních komisí pro státní doktorské zkoušky, do komisí pro obhajoby doktorských a habilitačních prací na těchto školách, na DF Jana Pernera Univerzity Pardubice i v zahraničí (Technická Univerzita v Žilině). Zajišťují specializované přednášky doktorského studia na uvedených VŠ a vypracovávají oponentské posudky doktorských disertací i habilitačních prací, jsou školiteli-specialisty (FD ČVUT, PrFUK).

V rámci studijních programů magisterského a bakalářského studia vedou rovněž přednášky a cvičení, vedou diplomové práce (FD ČVUT, PrFUK, TU Liberec, VŠB TU Ostrava, FSv ČVUT Praha). V rámci projektově orientované výuky na FD CVUT se studenti účastní řešení problémů zadávaných pracovníky ústavu a připravují si podklady pro své diplomové práce. Studenti jsou zapojeni i do řešení evropských grantových projektů.

3. Spolupráce pracoviště s dalšími institucemi a s podnikatelskou sférou

- a) společné projekty výzkumu a vývoje podpořené z veřejných prostředků: uveďte jejich celkový počet a u nejvýznamnějších jmenovitě poskytovatele, název projektu, partnerskou organizaci a dosažené výsledky;

Projekt Ministerstva průmyslu a obchodu ČR č. FT-TA/091 „Výzkum a vývoj technologie výroby vysokopevných ocelových pásů a vysokopevných trubek s vyšší životností a spolehlivostí provozu“, partnerská organizace: ISPAT NOVÁ HUŤ a.s., Ostrava. Projekt začal v říjnu, zatím byly uskutečněny přípravné práce pro experimentální výzkum na laboratorních vzorcích a na trubních modelech.

Projekt Ministerstva Dopravy ČR 1F45D/013/120 "Vývoj metod navrhování nových dálničních mostů a ověření kritérií užitečných vlastností a životností existujících mostů s ohledem na stochastický charakter materiálů, zatížení a odezvy". Projekt byl zahájen v roce 2004, kdy bylo provedeno několik měření na skutečných mostech (Chomutov, Brno).

- b) výsledky výzkumu a vývoje pro ekonomickou sféru (případně dosažené ve spolupráci s touto sférou) na základě hospodářských smluv: uveďte celkový počet a jmenovitě ty, které pracoviště považuje za nejvýznamnější; vybraný nejvýznamnější výsledek popište krátkou anotací a specifikujte míru jeho využití;

Celkový počet hospodářských smluv dosáhl čísla 19. Za nejvýznamnější lze považovat tenzometrické měření a vyhodnocení sil na objektu River City Nile House v Praze-Karlíně pro firmu Exxon, a.s., měření mechanického chvění budov PH Pankrác House od provozu metra pro firmu Poor & Swietelsky stavební v.o.s. a soubor prací pro záchranu významných památek.

Tenzometrické měření a vyhodnocení sil ve speciálních táhlech objektu River City Nile House v Praze-Karlíně bylo součástí architektonicky netradičního řešení fasádní konstrukce zavěšením. Realizovaná měření a jejich závěry umožnily rychlé, bezpečné a spolehlivé provedení unikátní konstrukce.

- c) odborné expertizy zpracované v písemné formě pro státní orgány a instituce: uveďte jejich celkový počet a jmenovitě ty, které považujete za nejvýznamnější.

Ústav dlouhodobě spolupracuje s Českým normalizačním institutem na tvorbě mezinárodních norem (Eurokód 8 – seizmická zatížení. EUROCODE 8, část 1 a 5 byl přeložen do češtiny).

Ústav vypracoval 6 znaleckých posudků pro okresní soudy Louny, Praha východ, Chrudim, Praha 10, Domažlice, (OS Louny: Posouzení dynamických účinků vibračního válce na poškození okolních staveb, OS Chrudim: Posouzení poruch budovy Městské knihovny vlivem výstavby Státního okresního archivu).

4. Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště

- a) přehled mezinárodních projektů, které pracoviště řeší v rámci mezinárodních vědeckých programů, např. v rámci ESF, NATO, EU, SRP, UNESCO a dalších;

EK – 5.rámcový program, 4 projekty (ARCCHIP, ONSITEFORMASONRY, HISTO-CLEAN, ECOEST2)

EK – 6. rámcový program, 4 projekty (PICTURE, NOAH'S ARK, CULTSTRAT, I-SAMCO)

NSF/KONTAKT, 1 projekt (In Situ Evaluation of Historic Timber), US-Czech Eng. Research

KONTAKT – bilaterální projekty, 4

EU COST14 „Impact of Wind and Storm on City Life and Built Environment“

- b) nejvýznamnější vědecké výsledky dosažené v rámci mezinárodní spolupráce;

Vědci ÚTAM vyvinuli speciální přenosné zatěžovací stroje na tlakové a tahové zkoušky s vysokou kapacitou zatížení (10 tun), malou hmotností a vysokou tuhostí. Tlakový zatěžovací stroj umožňuje

zkoušet stavební materiály v polních podmínkách. Tahový zatěžovací stroj je určen pro mikrotomografické experimenty na vzorcích pod zatížením, (EC 5th FP ONSITEFORMASONRY).

V ÚTAM vyvinuli metodiku a související software pro „Pokročilou fotometrickou stereo metodu“ (EC 5th FP projekt Histoclean) (B). Tato metoda je jednak užitečná pro topografickou rekonstrukci zkoumaného povrchu a jednak pro měření mimorovinných deformací plochých těles.

ÚTAM zpracoval a vydal přehled evropského výzkumu v 16 specifických oblastech výzkumu kulturního dědictví, prováděného v zemích EU a dalších vybraných zemích Evropy a světa, publikovaný v pětidílném souboru „European Research on Cultural Heritage – State-of-the-Art Studies“, s identifikací potřeb budoucího výzkumu, (ARCCHIP, EC 5th FP).

ÚTAM je koordinátorem jedné pracovní skupiny ECTP (European Construction Technology Platform) - Focus Area Cultural Heritage, ustavené k přípravě vědeckého zaměření 7. rámcového programu Evropské komise.

c) akce s mezinárodní účastí, které pracoviště organizovalo nebo v nich vystupovalo jako spolupořadatel (uveďte název akce, počet účastníků celkem, z toho počet zahraničních; pokud se jednalo o kongres či konferenci mimořádné důležitosti, zdůrazněte to);

IX. mezinárodní bilaterální česko / německé symposium: "Experimental Methods and Measurement Techniques in Monitoring and Supervising Engineering Structures and Their Numerical Analysis". Konference se zúčastnilo 25 účastníků z toho 10 z Německa.

2. mezinárodní konference „Stavebnictví a nemovitosti – soudní expertíza“, Praha 15.-16.11.2004, 70 účastníků, z toho 40 zahraničních, ÚTAM byl spolupořadatel.

17. ARIADNE ARCCHIP Workshop „Geometry in urban tissue“, 24 účastníků z 21 zemí, 20 zahraničních.

18. ARIADNE ARCCHIP Workshop „Historic roofs and timber frames“, 27 účastníků z 12 zemí, 20 zahraničních.

Konference Center excellence za účasti Komisaře EK pro vědu Ph. Busquina, ÚTAM spolupořadatel, Praha, květen 2004

Pracovníci ústavu přispěli k organizaci řady mezinárodních konferencí doma i v cizině jako členové vědeckých výborů, reportéři sekcí a pozvaní přednášející, např. významné konference EK „Towards urban and territorial sustainable development“ v Praze, (ÚTAM neoficiální spolupořadatel) nebo periodické konference EK o výzkumu v oblasti kulturního dědictví v Londýně.

d) výčet jmen nejvýznamnějších zahraničních vědců, kteří navštívili pracoviště AV ČR (přední badatelé v daném oboru, nositelé významných mezinárodních ocenění apod.).

Ústav navštívilo více než 50 zahraničních vědců, řada z nich špičkových odborníků nebo významných organizátorů vědy ve svých zemích.

V rámci Advisory Board Meeting evropského projektu ARCCHIP Centrum excellence ústav navštívili: Dr.J. Vennekens-Capkova (EC Research), J.M.Martínez (Programme Director of OWHC), Dr. R. Varoli Piazza (Senior Programme Co-ordinator ICCROM UNESCO), Dr. S. Simon (Head of Building Materials section, GETTY CI).

Dlouhodobých pobytů v ústavu se účastnili tito zahraniční hosté: Prof. Balint Szabo, Universita Cuj-Napoca, Rumunsko, Ing. Imola Kirizsan (ředitelka), Transylvania Trust, Rumunsko, Prof. Julia Hristova, DSc., Sofia, Bulharsko, Dipl.Ing. Andrea Untergutsch, BAM, Berlín, Německo, Dipl.Ing. Trifon Anchev Trifonov, Sofia, Bulharsko

e) počet fungujících meziústavních dvoustranných dohod (tj. dohod, které plně financuje pracoviště a které nesouvisí s mezinárodní spoluprací v rámci dvoustranných meziakademických dohod).

2 (TU Dresden, Německo; Universita Cluj-Napoca, Rumunsko)

Přílohy:

1) Obecně srozumitelnou formou zpracované české i anglické anotace nejvýznamnějších vědeckých výsledků pracoviště a jejich aplikací (viz bod 1b), které budou sloužit především jako podklad pro souhrnnou výroční zprávu Akademie věd ČR a dále pro každoročně obměňovanou "nabídku" pro popularizaci vědy ve sdělovacích prostředcích. Obsah těchto anotací musí jasně vysvětlit vědecký, příp. společenský přínos nových poznatků a dát je do souvislosti s celosvětovým výzkumem v příslušném oboru či směru bádání. Tyto anotace budou vypracovány v počtu 0 až 3 za každé pracoviště, každá v rozsahu maximálně 1 normostrany (tj. 1800 znaků). Anotace obsahují jména řešitelů (autorů) a údaj o publikaci výsledku. Ten je třeba uvést takto: *Jelínek, T., Thornton-Pett, M., Kennedy, J.: Monocarbaborane anion chemistry. Syntheses and structures within the closo ninevertex system. - Collect. Czech. Commun. 67: 1035-1050 (2002).* Text anotací musí být srozumitelný i laikům v oboru a co nejméně neosobní (vhodnější je užití aktivních konstrukcí *autor ukazuje, pracovníci prokázali, látka vykazala účinek*, popř. užití první osoby množného čísla *zjistili jsme, vyvinuli jsme* než pasivní konstrukce *byl zjištěn, byla vyvinuta* apod.). Anotace má být podle možnosti doplněna i fotografií, grafy, schémata apod. s doprovodným textem.

Uveďte rovněž jméno osoby, s níž bude případně pro potřeby anglické verze výroční zprávy AV konzultován překlad speciálních oborových termínů.

Anotace viz samostatné listy

2) seznam knižních publikací vydaných na pracovišti - uveďte včetně počtu stran a ISBN (pokud bylo publikaci přiděleno).

M. Pirner, O. Fischer: Zatížení staveb větrem, Praha 2004, ČKAIT, 256 stran, ISBN 80-86769-10-0

Ľ.Gajdoš et al.: Structural Integrity of Pressure Pipelines. Transgas, a.s. Prague, Czech Republic, 2004, Publisher: PRAAM s.r.o., 2004, 234 stran, ISBN: 80-86616-03-7

European Research on Cultural Heritage – State-of-the-Art Studies (M.Drdácký ed.), ISBN 80-86246-21-3 (all), Volume 1, 575 stran, ISBN 80-86246-22-1, ITAM, Praha 2004

European Research on Cultural Heritage – State-of-the-Art Studies (M.Drdácký ed.), ISBN 80-86246-21-3 (all), Volume 2, 539 stran, ISBN 80-86246-23-X, ITAM, Praha 2004

European Research on Cultural Heritage – State-of-the-Art Studies (M.Drdácký ed.), ISBN 80-86246-21-3 (all), Volume 3, 760 stran, ISBN 80-86246-24-8, ITAM, Praha 2004

II. Tabulková část

Kvantitativní údaje o spolupráci pracoviště s vysokými školami včetně zahraničních, vědecké výchově a doktorských studijních programech (DSP), mezinárodní vědecké spolupráci a počtech přihlášených vynálezů, užitných vzorů, udělených patentů a uzavřených licenčních smluv.

II) Tabulková část

Vědeční pracovníci - DSP, spolupráce s VŠ, grantová úspěšnost

(část IIA. výroční zprávy vědeckých pracovišť AV ČR za rok 2004)

Identifikační číslo organizace (IČ):	68378297
Zkrácený název pracoviště:	ÚTAM AV ČR

1) Forma vědeckého vzdělávání	počet absolventů v r. 2004	počet doktorandů k 31.12. 2004	ř
doktorandi (studenti DSP) v prezenční formě studia		4	
doktorandi (studenti DSP) v kombinované a distanční formě studia	2	6	
C e l k e m	2	10	
- z toho počet doktorandů ze zahraničí			

2) Forma výchovy studentů pregraduálního studia	
celkový počet diplomantů	7
počet pregraduantů podílejících se na vědecké činnosti ústavu	8

3) Vědecké a vědecko-pedagogické hodnosti pracovníků ústavu	vědecká hodnost		vědecko-pedagog. hodnost	
	DrSc.	CSc., PhD	profesor	docent
počet k 31. 12. 2004	14	19	7	4
z toho uděleno v roce 2004		2		1

4) Pedagogická činnost pracovníků ústavu	letní semestr 2003/04	zimní semestr 2004/05
Celkový počet odpřednášených hodin na VŠ	385	332
Počet semestrálních cyklů přednášek, seminářů a cvičení	15	13
Počet pracovníků ústavu pedagogicky působících na VŠ	7	7

Vědeční pracovníci - příprava k vědecké práci, DSP, spolupráce s VŠ, grantová úspěšnost
(část IIA výroční zprávy vědeckých pracovišť AV ČR za rok 2004)

pokračování

5) Spolupráce ústavu s VŠ ve výzkumu	pracoviště AV příjemcem	pracoviště AV spolupříjemcem
Počet projektů a grantů, řešených v r.2004 společně s VŠ (včetně grantů GA ČR a GA AV)	2	4
Počet pracovníků VŠ, kteří mají v ústavu vedlejší pracovní úvazek	3	
Počet pracovníků ústavu, kteří mají na VŠ vedlejší pracovní úvazek	6	

K oddílu 1:

1. a 2. řádek: *uvádějí se i studenti DSP, kteří se v ústavu školí (školitel je pracovníkem ústavu), i když proces akreditace tohoto programu pro ústav AV ČR nebyl dosud dokončen*

K oddílu 2:

1. řádek: *uvádí se celkový počet diplomantů, kteří během roku měli vedoucího práce z ústavu*

K oddílu 3:

1. řádek: *uvádí se celkový počet fyzických osob v hlavním pracovním poměru (včetně pracovníků zaměstnaných na částečný úvazek)*

K oddílu 4:

1. a 2. řádek: *uvádí se celkový počet odpřednášených hodin na všech vysokých školách dohromady, ale pouze u těch vyučujících, kteří mají hlavní pracovní poměr v AV ČR*

3. řádek: *uvádí se počet pracovníků bez ohledu na rozsah úvazku v AV ČR*

K oddílu 5:

1. řádek: *n e z a h r n u j í s e stipendia na zahraniční pobyty, granty určené pouze na nákup techniky, literatury apod.*

Údaje o mezinárodní vědecké spolupráci pracoviště
část IIB. výroční zprávy vědeckých pracovišť AV ČR za rok 2004)

Identifikační číslo organizace (IČ):	68378297
Zkrácený název pracoviště:	ÚTAM AV ČR

1. Počet konferencí s účastí zahraničních vědců (pracoviště jako pořadatel nebo spolupořadatel)	4
2. Počet zahraničních cest vědeckých pracovníků ústavu	96
2a/ z toho mimo rámec dvoustranných dohod AV ČR	89
3. Počet aktivních účastí pracovníků ústavu na mezinárodních konferencích	40
3a/ Počet přednášek přednesených na těchto konferencích	36
3b/ z toho z v a n é přednášky	11
3c/ Počet posterů	5
4. Počet přednášejících na zahraničních univerzitách	1
5. Počet členství v redakčních radách mezinárodních časopisů	12
6. Počet členství v orgánech mezinárodních vědeckých vládních a nevládních organizací (společnosti, komitěty)	13
7. Počet přednášek zahraničních hostů v ústavu	3
8. Počet grantů a projektů financovaných ze zahraničí	9
8a/ z toho z programů EU	8

*k řádce 4: Započítávají se semestrální nebo delší kursy nebo jim rovnocenné ucelené bloky přednášek;
n e z a p o č í t á v a j í s e jednotlivé izolované přednášky (semináře) v rámci návštěv*

k řádce 5: Počítá se každé členství v redakční radě u každého pracovníka ústavu

k řádce 6: Počítá se každé členství ve výboru nebo podobném orgánu mezinárodní vědecké organizace pracovníka ústavu

k řádce 8: Započítávají se granty a výzkumné projekty vypsané zahraničními nebo mezinárodními (např. EU) agenturami a firmami

**Přehled o počtech přihlášených vynálezů, užitných vzorů, udělených patentů
a platných licenčních smluv v AV ČR v roce 2004**
(část IIC. výroční zprávy vědeckých pracovišť AV ČR za rok 2004)

Identifikační číslo organizace (IČ):	68378297
Zkrácený název pracoviště:	ÚTAM AV ČR

1. Patenty udělené v ČR	0
1a. v zahraničí	0
2. Zapsané užitné vzory	0
3. Přihlášky vynálezů	0
4. Přihlášky užitných vzorů	0
5. Platné licenční smlouvy celkem	0
5a. z toho uzavřené v roce 2004	0

*Případné dotazy k vyplnění tabulky zodpoví Ing. Dana Šemberová,
Patentové a licenční služby SSČ AV ČR, tel.: 224005231, email: semberova@kav.cas.cz.*

Prosíme o vyplnění všech rubrik, tzn. prázdné rubriky vyplnit nulami.

Tabulkovou část vyplnil :

Ing.Fikáčková/Ing. Minster DrSc.

T e l e f o n / e m a i l : 286885382/itam@itam.cas.cz